

5. Poletna glasbena delavnica

za zborovske pevke in pevce

GOSPEL SPIRIT

13. – 17. avgust 2012

Sodalitas v Tinjah

Sklepni koncert:

petek, 17. avgusta 2012, 20.00 v Tinjah

Jezikovni teden

»Igraje do slovenščine«

19. – 24. avgust 2012

Katoliški dom prosvete v Tinjah

Prireditelj: Katoliški dom prosvete

in Krščanska kulturna zveza

50 let gledališkega praznika

Krščanske kulturne zveze

8. december 2012

v Mestnem gledališču v Celovcu

Predstava z domačimi igralci

»ZA NARODOV BLAGOR«

(Ivan Cankar), režija: Marjan Štikar

Ob 70-letnici pregona koroških Slovencev

Leta 2012 je minilo 70 let od izseljevanja koroških Slovencev, ki se je začelo v jutranjih urah 14. aprila 1942 z nasilnim pregonom prvih slovenskih družin. Tega dogodka so se koroški Slovenci spominjali na različne načine in v raznih krajih Koroške so slovenska krajevna društva pripravila prireditve v spomin na ta čas. Osrednja prireditev (prireditelji so bili ZSI, KKZ, SPZ, NSKS, ZSO in SKS) je v nedeljo, 15. aprila, privabila v Celovec ljudi iz vse Koroške, ki so do zadnjega kotička napolnili najprej stolnico in nato še Dom glasbe. Mašo, ki jo je daroval krški škof Alois Schwarz, je pevsko oblikoval MePZ PD Sele pod vodstvom Romana Verdela, stolnico pa je napolnilo tudi navdušeno ljudsko petje zbranih vernikov ob spremljavi organista Alexandra Kassla. Krški škof Alois Schwarz je v svoji pridigi našel tudi jasne besede ob spomenu na gorje, ki so ga doživele koroške slovenske družine ob pregonu in se je v imenu Cerkve na Koroškem opravičil slovenski narodni skupnosti. Za te odkrite in iskrene besede je bil škof deležen velike pohvale slovenske narodne skupnosti!

V Domu glasbe so obiskovalce v predverju sprejeli tamburaši iz Hodiš in iz Škofič pod vodstvom Georga Errensta. Na odru so spregovorili predsednik Zveze slovenskih izseljencev Jože Partl, ministrica za Slovence v zamejstvu in po svetu Ljudmila Novak, državna poslanka avstrijskega parlamenta Christina Muttonen ter predsednica Društva izgnancev Slovenije Ivica Žnidaršič. Družina Zwitter iz Zahomca je z ubranim petjem okrožila prvi del spominske proslave, v drugem delu pa so mladinci – teatr zora (Marjan Štikar), otroški zbor Danica (Janja Pruntsch in Barbara Mistelbauer-

Stern) ter mladinski zbor nižje stopnje ZG/ZRG za Slovence (Stanko Polzer) – v režiji Marjana Štikra na pretresljiv in umetniško dovršen način popeljali občinstvo v krute čase druge svetovne vojne. Na osnovi besedil Andreja Kokota, ki je bil kot otrok s svojo družino sam žrtev nasilnega izseljevanja, in slovenskih ter mednarodnih pesmi so napeli lok od brezskrbnega otroštva predvojnega časa do pregona, življenja v taboriščih in nazadnje do upora in vrnitve na svoje domove. Ob zaključni, skupno zapeti pesmi Lipa zelenela je se je marsikatero oko v dvorani orosilo, dodatno izpoveden pečat pa so sceni dali na raznih prtih (= simbolično razvezane cule pregnancev) zapisana imena izseljenih družin, ki so jih otroci za zaključek položili po tleh Doma glasbe in tako prikazali pisano preprogo

imen oseb in krajev, ki jih je zadela kruta roka nacistične strahovlade. Prte so pripravila kulturna krajevna društva v spomin na ljudi, ki so bili iz posameznih krajev Koroške pregnani v nemški rajh.

Predstavo so pod naslovom Prezrta mladost ponovili še v Casineumu v Vrbi, v KD Pliberk in v občinski dvorani v Brezah. Zahvala velja vsem akterjem, ki so pripravili lep in dostojanstven spored ob spomenu na temno obdobje koroške zgodovine.

Kot spremljevalni program so v raznih krajih predstavili tudi dokumentarec ob 70-letnici izseljenstva »SENCE SRAMOTE« (režija Sabina Zwitter-Grilc, 2012), v prostorih Koroškega deželnega arhiva pa je od 4. junija do 6. julija na ogled dokumentarna razstava o pregonu koroških Slovencev v nemški rajh.

Člani skupine teatr zora, v ozadju mladi pevci SPD Danica in Slovenske gimnazije

Lovro Petričič – 85 let

Pred kratkim je obhajal župnik Lovro Petričič 85 let. Z 20. majem pa je odšel v zaslužni pokoj, saj je vodil 53 let župnijo Št. Ilj. Zelo priljubljen je bil v fari in tudi za mladino je imel poseben prostor v svojem srcu. Za njegovo vsestransko delo kot župnik in duhovni vodja so se mu zahvalile razne osebnosti iz politike in kulture, tudi s strani KKZ. Vse najboljše za zasluženem pokolu!

Ad multos annos!

Emanuel Polanšek – 60 let

Kulturni urednik Novic Emanuel Polanšek je 13. aprila slavil svoj 60. rojstni dan. Ob okroglem življenjskem jubileju iskreno čestitamo! Ad multos annos!

Slomškova nagrada

9. junija so duhovniki Sodalitete, šolske sestre, Dušnopastirski urad, Mohorjeva in Nedelja podelili Slomškovo nagrado. Nagrado podeljujejo prostovoljcem od 14. leta naprej za trajnostne pastoralne in kulturne dejavnosti v dvojezičnih župnijah krške škofije. Letos jo je dobil Mladinski zbor Angels iz Bilčovsa pod vodstvom Petre Schellander. Čestitamo!

Smrtnikovi navdušili

12. maja je ORF prenašal znano oddajo »Mei liabste Weis« (Moja najljubša viža) s povezovalcem Franzem Poschem iz gostilne Mochoritsch. S tem so hoteli prikazati dvojezičnost, kulturo in slovenske pesmi širši publiki. Čestitamo Kvintetu Smrtnik za posrečen nastop na ORF-u.

Nagrada občinstva za ansambel Paulič

Festival slovenskih viž v narečju se je letos prvič odvijal na Koroškem – na odru Vrbskega jezera. Iz Koroške je sodeloval ansambel Paulič, ki je odnesel nagrado občinstva. Čestitamo!

Luka Mletschnig odhaja

S koncem junija se poslavlja civilnik Luka Mletschnig, ki je v veliko zadovoljstvo nas vseh vršil svojo civilno službo pri KKZ od 1. oktobra 2011 naprej. Želimo mu vse najboljše za nadaljnjo življenjsko pot!

Jože Humer – Ljubljana

Na začetku junija je podlegel hudi boleznini Jože Humer, izredna osebnost na področju kulturne in glasbene dejavnosti.

Jože Humer, rojen 1936, je ustanovil ali predsedoval vrsti zborov (APZ Tone Tomšič, zbor ljubljanskih srednješolcev Veter, Oktet Gallus, Ljubljanski madrigalisti), s katerimi je gostoval tudi na Koroškem in s tem udeležil pojem, ki ga je začel uporabljati kot eden prvih – enotni kulturni prostor. Bil je predsednik ljubljanske Glasbene matice in sodeloval pri njeni prenovi in predsednik Zveze kulturnih organizacij Slovenije. Znan je bil kot prevajalec libretov ter besedil za samospeve in zборе. Bil je avtor skoraj 1000 prevodnih, pa tudi izvornih besedil.

Njegova zasluga je, da je Glasbena šola na Koroškem začela delovati pod skupno streho Krščanske kulturne zveze in Slovenske prosvetne zveze.

Njegova zasluga je, da je prišlo do prve lutkovne delavnice v Izoli, ki so ji sledile delavnice na Rebrci, potem v Fiesi in zdaj v Ankaranu. S strani Zveze kulturnih organizacij, ki ji je takrat predsedoval, so Krščanski kulturni zvezi posredovali strokovno pomoč – režiserje, lektorje, plesalce in koreografe. V tem času so iz Koroške začeli zahajati v Slovenijo na zborovodske, režiserske in gledališke seminarje, ki pa so se s strokovno pomočjo ZKO vršili tudi na Koroškem.

Njegovo življenjsko delo zapušča neizbrisno sled v kulturi to- in onstran meja.

Silvan Kerševan – Gorica

Rojaki iz Primorske, predvsem pa kulturne organizacije goriških Slovencev so izgubili enega najvidnejših kulturnih delavcev, misleca, glasbenika in ravnatelja Slovenskega glasbenega centra Emil Komel prof. Silvana Kerševana.

Prof. Silvan Kerševan se je poleg poklica kot profesor na gimnaziji že v rani mladosti posvetil mladini. Bil je vodja katoliških mladih akademikov v Gorici. Že kot študent je zahajal s prof. Jožetom Peterlinom na Koroško. Bil je odbornik Zveze slovenske katoliške prosvete v Gorici. Leta 1972 je skupaj s Franko Žgavec dal pobudo za ustanovitev Glasbenega centra Emil Komel, kar je posredno vplivalo tudi na zamisel o ustanovitvi glasbene šole na Koroškem. Pozneje, ko so se začeli koroški kulturni dnevi na Primorskem in Primorski dnevi na Koroškem, so se v tem okviru začela tudi srečanja slovenske Glasbene šole na Koroškem in Glasbenega centra Emil Komel, pozneje se je pridružila še Glasbena matica iz Trsta. Prof. Silvana Kerševana bomo ohranili v častnem in lepem spominu.

Spomin na Mirka Fileja – Gorica

Kar dvojni spomin na nepozabnega duhovnika, glasbenika in prosvetnega delavca Mirka Fileja so na proslavi 10. junija obujali v Gorici: rodil se je v Medani v Goriških Brdih pred sto, umrl pa v Gorici pred petdesetimi leti. Čeprav je v Gorici deloval le nekaj več kot deset let, je tu zapustil neizbrisne sledove. Ustanovil je goriško orglarsko šolo, vzgajal številne pevovodje, vpeljal božične koncerte v goriški stolnici in vsakoletno Cecilijanko, revijo zborov v Katoliškem domu v Gorici. S svojim pevskim zborom je nastopal v nešteti krajih na Primorskem in Koroškem, tudi na celovškem radiu, in je za gostovanje pri nas naštudiral Sattnerjevo kantato Jeftejeva prisega. Prijateljske vezi so ga družile predvsem s profesorjem Ciganom in župnikom Holmarjem. Na njegovo pobudo je bila ustanovljena Zveza slovenske katoliške prosvete, bratska organizacija Krščanske kulturne zveze, ki ji je predsedoval do smrti. Bil je član odbora za gradnjo Katoliškega doma v Gorici in soustanovitelj športnega društva Olympia.

Milka Hartman bi letos obhajala 110. rojstni dan

Ob 110-letnici rojstva in 15-letnici smrti Milke Hartman so se MoPZ Kralj Matjaž, KKZ in Društvo slovenskih pisateljev v Avstriji spomnili »Pesnice libuškega pučla«, koroške ikone na področju kulture in izobraževanja. Milko Hartman lahko štejemo med like ženske samostojnosti v dvajsetem stoletju, njena narodna zavest se zrcali v njenem pionirskem izobraževalnem delu – bila je prva, ki je na Koroškem prirejala kuharske tečaje. Tako je bila prireditelj v soboto, 9. junija, vsa v znamenju kulinarčnih dobrot – po Milkinih receptih so kuharice iz raznih krajev Koroške pred Kulturnim domom v Pliberku razvajale obiskovalce s pristinimi koroškimi dobrotami. V avli Kulturnega doma pa so se njenemu neomajnemu duhu poklonili umetniki Albert Messner, Franz Brandl, Monika Pirker-Perdacher, Stanko Sadjak in Albert Krjger. Slovesna proslava sama pa je obeležila spomin na njeno usodo in usodo njene družine v času pregnanstva, na čase in doživetja, ki so močno oblikovale delo Milke Hartman.

Na predvečer, v petek, 8. junija, pa je Anita Hudl s pliberškim »Gledališčem ob Dravi« predstavila libuško pesnico z recitalom njenih besedil. Anika Terbuch je prireditev spremljala na kitari.

110 let organiziranega kulturnega delovanja v Selah

Vsi nastopajoči na jubilejni prireditvi

V letu 2012 v Selah praznujejo 110-letnico kulturnega delovanja in ustvarjanja. Na binkoštni ponedeljek je KPD Planina vabilo na osrednjo prireditev v jubilejnim letu. V letu 1902 se je delovanje začelo s tamburaško skupino, v teku desetletij pa se je dejavnost neverjetno razvijala. Danes KPD Planina v Selah skrbi za cvetoče kulturno ustvarjanje pod Košuto. Za jubilejno prireditev je domača

Planina Pavli Črtov je na prireditvi lahko pozdravila celo vrsto častnih gostov ter prijatelje in znance od blizu in daleč. Ob praznovanju so se Selani spomnili tudi dveh zaslužnih mož – župnikov Alojzija Vautija in Ivana Matka, ki sta merodajno oblikovala in podpirala kulturno življenje pod Košuto. Njima v spomin so odkrili spominsko ploščo na pročelju farne doma.

100 let pevske dejavnosti SPD »Danica« v Šentprimozu

V sklopu praznovanja 100-letnega obstoja zbora »Danica« so bili 7. in 10. junija v šentprimški cerkvi ter 9. junija v celovški stolnici koncerti pod geslom »Lux stellae« (vodja Stanko Polzer). Za to izredno glasbeno doživetje je Danica dobila podporo od Mladinskega zbora ZG in ZRG za Slovence, kitarista Janeza Gregoriča in 40-članskega orkestra iz

cert je bil razdeljen na tri dele. V prvem delu, ki ga je oblikoval MePZ Danica, so bile na sporedu sakralne pesmi iz renesanse do današnjih dni. Drugi del je oblikoval kitarist Janez Gregorič skupaj z orkestrom iz Ljubljane. V tretjem delu so nastopili Mladinski zbor Slovenske gimnazije ter drugi nastopajoči skupno.

SPD Bilka v Bilčovsu praznovalo 100-letnico

Letošnjo stoletnico je SPD Bilka praznovalo z dvema večjima prireditvama. 29. aprila je bil koncert z domačimi in sosednjimi glasbenimi in pevske skupinami, ki je pokazal raznolikost pevskega in glasbenega ustvarjanja v Bilčovsu. Konec junija pa so domačini z večjim gledališkim projektom vseh igralških generacij SPD Bilka opozorili na bogato in raznoliko odrsko dejavnost, ki ima poleg pevske najdaljšo tradicijo v društvu. Režiserka Alenka Hain je na odru združila več igralških generacij in v besedilo

vključila zgodovino in delovanje bilčovskega prosvetnega društva. Starejši igralci so se odlikovali z govornico in pregovori, mlajši pa s svojim sodobnim gledališkim pristopom. Izstopali so starejši in mlajši gledališki talenti. Na koncu sta zapela MePZ in MoPZ Bilka in za zadnjo pesem so se zbrali na odru vsi nastopajoči, ki jih je navdušena publika nagradila z bučnim in dolgim aplavzom. Premiero je obiskala tudi ministrica Ljudmila Novak.

Iniciativa Slovenščina v družini

12. maja je v Domu katoliške prosvete v Tinjah potekal dopoldan za družine pod geslom »Jezik, moj zaklad«. Sten Vilar je s svojim timom pripravil kratkočasen in zabaven spored za otroke, na temo **Jezik in mediji** pa je staršem spregovorila strokovna referentka psihologinja Gusti Gasser. Po medijski tržnici so otroke in starše pospremili mentorji Sabina Buchwald, Dominik Hudl in Danilo Katz, ki so navzoče informirali o raznih učnih pripomočkih (knjige, zgoščenke, dvd-ji, spletne strani, ...) za pridobivanje jezikovnega znanja. Prireditelji dopoldneva so bili Katoliški dom prosvete,

Udeleženci »Jezik, moj zaklad«

Katoliška akcija, Krščanska kulturna zveza (za iniciativo Slovenščina v družini) Strokovno pedagoško združenje, Delovna skupnost dvo- in večjezičnih vrtecev.

21. junija pa so člani delovne skupine iniciative Slovenščina v družini Daniel Sturm, Janko Zerzer ter Martin Kuchling obiskali Slovence v Monoštru (Porabje) in se tam srečali z Generalnim konzulom RS g. Dušanom Snojem ter s predstavniki slovenskih društev in ustanov na Madžarskem. Ob srečanju so podrobneje predstavili aktivnosti v okviru pobude, ki je namenjena predvsem slovenskemu jeziku v družinah, saj se v Porabju soočajo s prav tem problemom, da je slovenščina v družinah premalo zaznavna in upoštevana.

Voxon – 1. a-capella-festival ob 5-letnici obstoja

Ob svojem 5. rojstnem dnevu je skupina Voxon 25. maja vabila na prvi a-capella festival v Kulturni dom Pliberk, kjer je občinstvo zapolnilo dejansko vse kotičke velike dvorane in prisluhnilo trem izvrstnim pevske skupinam – **maybe6ix** iz Italije, **Jazzva** iz Slovenije ter domačinom **Voxon**. Tri ure vrhunsko izvedenega petja, podkrepjenega s sodobno elektronsko tehniko, je navdušilo številno publiko in odprlo okno v sodoben pevski žanr, ki ga med koroškimi Slovenci gotovo enkratno obvlada skupina Voxon.

SKD Jepa-Baško jezero praznuje 90-letnico

Nastopajoči na jubilejni prireditvi SKD Jepa Baško jezero

23. junija je Slovensko kulturno društvo Jepa-Baško jezero obhajalo 90-letnico obstoja. Predsednica društva Anica Lesjak-Ressmann je na slavnostni prireditvi v Grajski areni Bekštanj lahko pozdravila celo vrsto odličnih gostov, ki so prisluhnili nastopajočim – skupinam domačega društva ter njihovim prijateljem iz okolice, orkestru glasbene šole in glasbenemu oddelku Ledince-Loče ter kot posebnima gostoma Bernardi Fink in Janezu Gregoriču. V imenu KKZ je ne-

utrudljivi predsednici društva Anici Lesjak-Ressmann čestital podpredsednik KKZ Zdravko Inzko in ji predal skromno darilo v zahvalo za zvesto in kvalitetno kulturno ustvarjanje pod Jepo.

Že aprila pa je praznovala Tamburaška skupina iz Loč svojo 35-letnico obstoja in pod vodstvom Erike Wrolich navdušila z žlahtnimi zvoki tamburic. Tamburaši iz Loč so nastopili tudi na zaključnem koncertu letošnjih Koroških kulturnih dnevo v Ljubljani (4. april).

30 let Mlada Podjuna

2. junija je vabila Mlada Podjuna v Kulturni dom Pliberk, kjer je skupaj z Mladinskim zborom Mlada Podjuna in z otroškim zborom Obirčki z Obirskega praznovala svoj 30. rojstni dan. Zbrano občinstvo je prisluhnilo navdušenemu in spodbudnemu nastopu mladih jubilarov, ki so pod vodstvom Mirjam Kušej,

ki ji stojita ob strani Sara Krištof in Julija Reckar, dokazali svojo pevsko spretnost v mednarodnih in domačih pesmih. V imenu Krščanske kulturne zveze se je zboru zahvalil in mu čestital tajnik Martin Kuchling in mu zaželel še mnogo uspešnih ter navdušujočih nastopov.

2. natečaj pisanja »Na dan z besed(il)o(m)«

Nagrajenci natečaja

mu v Celovcu, kjer je prisluhnilo besedam moderatorja Nika Kuppra nad 200 otrok in cela vrsta častnih gostov. Glasbeno je svečanost oplešal orkester glasbene šole.

Projekt DUO-Kunsth Handwerk

Čezmejni evropski projekt DUO (Domača in umetnostna obrt) Kunsth Handwerk se izvaja v Sloveniji na škofjeloškem območju in v regijah Koroška, Obsotelje in Kozjansko, v Avstriji pa na južnem Koroškem. V sklopu projekta DUO Kunsth Handwerk je potekal čezmejni razpis za kakovostne rokodelske izdelke. Projektni partnerji so pripravili čezmejno potujočo razstavo z izbranimi rokodelskimi izdelki. Od sredine marca do sredine aprila je bila na ogled na Koroškem v Centru k&k v Št. Janžu, do konca maja pa je potovala po drugih partnerskih območjih.

Koroška galerija v Slovenj Gradcu je 18. aprila odprla 19. rokodelsko razstavo z mednarodno udeležbo Art@Craft Europe 2012. Razstavljalo je tudi pet rokodelcev iz Koroške. Razstava bo na ogled od 16. avgusta do 31. septembra 2012 v Mestni hiši Celovec. Ob odprtju razstave je 19. aprila v sklopu projekta potekala mednarodna konferenca na temo Izzivi rokodelskih ustvarjalnosti v Evropi. Spomladi je izšel katalog Podobe rokodelske ustvarjalnosti, v katerem je predstavljenih 30 rokodelcev z vsakega območja projekta. Katalog je brezplačno na voljo v knjigarnah Mohorjeva in Haček ter v pisarnah KKZ, SNI Urban Jarnik in SPZ. Izšla je tudi raziskovalna naloga Rokodelstvo nekoč in danes v čezmejnem prostoru, ki predstavlja razvoj rokodelskih dejavnosti v posameznih območjih. Septembra 2012 bo potekala čezmejna fotografska razstava rokodelske ustvarjalnosti v k&k v Št. Janžu. Od oktobra do novembra pa bo razstava postavljena v KD v Pliberku. Med letom potekajo delavnice za otroke z različnimi umetniki-rokodelci. Projekt DUO Kunsth Handwerk poteka še do maja 2013. Novembra 2012 se bomo spet predstavili na Sejmu šeg in navad v Celovcu.

Jubilejni festival Suha

Predzadnjo junijsko soboto je na sporedu Festival Suha na suškem gradu. Letošnji jubilejni – 20. – je privabil veliko število ljudi. Krščanska kulturna zveza je soprirediteljica čezmejnega festivala, ki poteka dan poprej tudi v Dravogradu. V pozdrav je zapela PIS Žvabek, nato Dravograjski oktet. Iz Althofna so prišli zapet Da 8Gsong in navdušili. Iz Poljske so se pripeljali pevci Octava Ensemble in se predstavili z zahtevno pevsko literaturo ter s poljskimi nabožnimi pesmi. Oktet Suha je presenetil s Suškim venčkom, pri katerem sta zaigrala Kristijan Filipič in Roman Pechmann. Hrvaško-slovenska formacija AB Vocal Group pa je vžgala, predstavili so svoje pevsko znanje z angleškimi skladbami.

20. Kulturni teden koroških Slovencev

V Vrbi ob Vrbskem jezeru je bilo v torek, 19. junija, slavnostno odprtje 20. – jubilejnega – Kulturnega tedna koroških Slovencev, ki ga je s svojim obiskom počastila tudi ministrica Urada RS za Slovence v zamejstvu in po svetu Ljudmila Novak. Poleg nje so na odprtju spregovorili še deželni glavar Gerhard Dörfler, župan občine Ferdinand Vouk ter v imenu slovenskih kulturnih organizacij pesnik in pravnik Jani Oswald, ki je podal kritičen pogled na trenutno stanje sožitja obeh v deželi živečih narodnih skupnosti (njegov govor najdete na spletni strani KKZ www.kkz.at). Spored se je začel s prikupnim nastopom otroškega vrtača z Vrbe in otroškega vrtača Naš otrok

Skupni nastop otrok vrtacev Vrba in Celovec

iz Celovca. Oba vrtača sta med letom sodelovala in se približevala na nekaterih srečanjih in izletih. Sledila pa sta jim še orkester Glasbene šole pod vodstvom Romana Verdela ter vokalna skupina Voxon.

V nadaljevanju kulturnega tedna so se zvrstili še zborovski koncert, branje literarne nagrajenke Maje Haderlap ter koncert pianista Tonija Kernjaka, domačina s Trebinje, ter dvojezična sv. maša v nedeljo, 24. junija, v cerkvi v Vrbi. Za zaključek je ljudska šola Vrba pod mentorstvom Brede Varl pripravila lutkovno predstavo »Vrba«.

Kulturni teden prirejata Biro za slovensko narodno skupnost pri Koroški deželni vladi ter obe osrednji kulturni organizaciji koroških Slovencev.

Srečanje mladinskih zborov v Škofičah in Galiciji

Letošnje Srečanje mladinskih zborov, ki ga Krščanska kulturna zveza prireja vsako leto v sodelovanju s krajevnimi kulturnimi društvi, je spet pokazalo priljubljenost te prireditve. Prvi del je potekal 21. aprila v ljudski šoli v Škofičah, drugi del pa 29. aprila v ljudski šoli v Galiciji. V Škofičah je nastopilo dvanajst otroških in mladinskih skupin, v Galiciji pa osem. Skupine iz Roža, Podjune in Zilje so na odru z navdušenjem pokazale svoje veselje do petja in občinstvu pripravile lep koncertni popoldan. Zadonele so slovenske, nemške in angleške pesmi, pevci so peli a capella ali ob spremljavi raznih instrumentov, nekateri so tudi zaplesali. Koncert je v Škofičah povezovala Magda Errenst, predsednica SPD Edinost v Škofičah, v Galiciji pa Pavel Zablatnik. Krščanska kulturna zveza se zahvaljuje vsem zborovodjem, ki s svojim delom na otroškem in mladinskem področju opravljajo neprecenljivo koristno delo.

Družinsko petje na Ziljski Bistrici navdušilo

V Stari Pošti na Bistrici na Zilji so se v nedeljo, 3. 6. 2012, predstavile družine iz vseh krajev dvojezičnega ozemlja Koroške in na koncertu »Družine pojejo in muzicirajo« predstavile svoj čisto zasebni pevski in glasbeni svet. Dvanajst skupin se je odzvalo vabilu Krščanske kulturne zveze, ki je skupaj s SPD Zila pripravila družinski koncert. Številno občinstvo je z navdušenjem prisluhnilo nastopu otrok, staršev, bratov, sester,

vnukov, starih staršev ..., ki je prikazal raznolikost in prisrčnost družinskega pevskega in glasbenega ustvarjanja na Koroškem. V sproščenem in domačem ozračju so uživali nastopajoči in poslušalci. V imenu prirediteljev sta spregovorila Daniel Mešnik in Martin Kuchling, Pepca Druml pa je predstavila nastopajoče in skrbela za povezavo. Koncert so vsi navzoči zaključili s skupno koroško pesmijo Nmaɔ čriəz jizaro.

Družina Gallob iz Žužalč je bila zastopana s tremi generacijami

MePZ San Justo iz Argentine obiskal Koroško

Krščanska kulturna zveza in fara Železna Kapla sta v petek, 1. junija, vabila na izreden argentinsko-koroški večer. V okviru svoje turneje po Sloveniji je v Železni Kapli gostoval MePZ San Justo iz Buenos Airesa pod vodstvom Andrejke Selan-Vombergar.

Zbor je najprej pevsko olepšal mašo v farni cerkvi, nato pa koncert v farni dvorani. Pri koncertu so sodelovali tudi zbori, ki so že gostovali v Argentini – MePZ PD Sele, Oktet Suha in Kvartet bratov Smrtnik. Prvi del koncerta so oblikovali domači zbori, ki so goste pozdravili s pesmimi, dobrodošlicami, čestitkami in darili ob 40-letnici ustanovitve zbora. Njim se je z darilom pridružil tudi predsednik MePZ J. P. Gallus, ki je kot prvi koroški zbor gostoval pri Slovencih v Argentini.

V drugem delu je stopil na oder gost iz Argentine in s svojim petjem navdušil zbrano občinstvo, ki je dobesedno do zadnjega kotička napolnilo dvorano, pa še dvorišče. Najprej so zapeli šopek slovenskih narodnih pesmi, nato pa špansko mašo. Izredno dobro uglašeni zbor z izvrstnimi solisti je ta večer od Krščanske kulturne zveze prejel Janežičevo priznanje za ohranjanje slovenske pesmi v zdomstvu.

Večer je izzvenel v prijetnem druženju nastopajočih in obujanju spominov na srečanja tu in tam.

Kugyjeva nagrada dr. Herti Maurer-Lausegger

Letošnjo Kugyjevo nagrado, ki jo podeljuje Skupnost koroških Slovencev in Slovenk, je 15. junija 2012 v Slovenjem Plajberku za svoje zaslužno delo na znanstvenem in družbenopolitičnem področju prejela asist. prof. dr. Herta Maurer-Lausegger. Herta Maurer-Lausegger v svojih znanstvenih razpravah predstavlja ohranjeno vsakdanjo kulturo in s tem širi zavest o pomenu ohranjanja kulturne dediščine na Koroškem. Avtorica številnih člankov, razprav in knjig o jezikoslovju, dialektologiji in slovenskem bukoviškem slovstvu na Koroškem, je za stroko in tudi za širšo javnost še posebej znana po inovativnem, avdio-vizualnem raziskovanju narečja, za kar je v letošnjem letu tudi že prejela plaketo Nika Kureta, ki jo podeljuje Slovensko etnološko društvo.

Štrekljeva nagrada dr. Mariji Stanonik

Letošnjo 12. Štrekljevo nagrado je ob 100. obletnici Štrekljeve smrti 9. junija v Komnu prejela slovstvena folkloristka in etnologinja Marija Stanonik, ki sodi med vodilne teoretičarke slovstvene folklore. Njeno delo je obsežno: objavila je 20 znanstvenih in 6 strokovnih monografij, 64 izvirnih in 25 preglednih znanstvenih člankov ter več kot 800 drugih strokovnih prispevkov. Posebne omembe vredna je zbirka Glasovi, ki jo urejuje in v kateri izhajajo folklorne pripovedi iz celotnega slovenskega ozemlja vključno z zamejstvom (leta 1996 je izšla zbirka koroških pripovedi z naslovom Iz semena pa bo lipa zrasla, ki jo je uredila Martina Piko). V spominu ostaja tudi večer narečne poezije v sklopu slavističnega kongresa v Celovcu, ki ga je pobudila Marija Stanonik s svojo knjigo in s tem omogočila, da so narečni ustvarjalci od Rezije prek Koroške do Monoštra ter celotnega slovenskega prostora dobili tisto priznano mesto v literarni ustvarjalnosti, ki jim gre.

Obema nagrajenskama iskreno čestitamo!

Občni zbor Narodopisnega društva Urban Jarnik

Narodopisno društvo Urban Jarnik je imelo 29. marca 2012 svoj redni občni zbor. Bogato inštitutsko dejavnost sta predstavila predsednik društva Nužej Tolmajer in vodja inštituta Martina Piko-Rustia. Nužej Tolmajer je opozoril na pomen vključevanja mladih v raziskovalno dejavnost inštituta, izpostavil je tudi pomen dela »pri ljudeh in za ljudi«, kajti ravno s terenskim delom je bilo mogoče v skoraj 30 letih organizirane etnološke dejavnosti na Koroškem ohraniti pomemben del kulturnega izročila koroških Slovencev. Martina Piko-Rustia je poudarila, da je glavna naloga inštituta raziskovalna dejavnost, zato se inštitut vključuje v raziskovalne projekte. Opozorila je tudi na to, da je inštitut vključen v tri evropske čezmejne projekte. Povsem razveseljivo je bilo sprejetje slo-

venskih ledinskih in hišnih imen v seznam nesnovne kulturne dediščine pri Unescu, prav tako je razveseljiv razvoj projekta dokumentacije ledinskih in hišnih imen, ki ga inštitut strokovno spremlja. Bogata je tudi bera strokovnih in popularnih publikacij, postavljeni sta bili dve spominski plošči (Matiju Majarju in Antonu Jobstu), inštitut sodeluje pri projektih ozaveščanja slovenščine v družini, pripravlja razstave in posvete ter s prispevki sodeluje pri prireditvah in simpozijih. Dejavnost je obsežna, Franc Kattinig, ki je spregovoril za KKZ, je svoje spoštovanje izrazil z rekom: »Le kdor gori za neko stvar, lahko ta ogenj nese naprej.« Na občnem zboru sta bila potrjena »stari« upravni odbor in znanstveni svet.

Večer o ženski ziljski noši v deželnem muzeju

Večer o ženski ziljski noši kot dediščini in paši za oči so 30. 5. 2012 v deželnem muzeju oblikovali Teodor Domej, Martina Piko-Rustia in Milka Kriegl. Teodor Domej je opozoril na razne vidike ziljske ženske noše, ki segajo od moralnih predsodkov do izredno spoštljivega odnosa do te dediščine. Najbolj je to spoštovanje izkazal Matija Majar Ziljski, ko je leta 1867 ziljsko nošo kot nošo Slovencev peljal na Slovansko razstavo v Moskvo. Noše je ponovno zasledil Teodor Domej leta 2001 v Etnografskem muzeju v Sankt Peterburgu. Martina Piko-Rustia je v muzeju predstavila raziskavo ziljske noše etnologinje

Marije Makarovič, ki je izšla v slovenskem in nemškem jeziku, Milka Kriegl pa je predstavila posamezne dele noše z ziljskimi narečnimi poimenovanji. Na ogled sta bila filmski odlomek Naška Križnarja o oblačenju ziljske noše in film Nika Kureta o štehvanju v Zahomcu leta 1959. Zaradi kratkih kril je ziljska ženska noša paša za oči, zaradi njene do danes ohranjene funkcije pri ziljskem štehvanju pa je tudi pomembna kulturna dediščina. Prav tako pomembna kulturna dediščina je tehnika priprave ziljske noše, ki jo Ziljanke in Ziljani dajejo iz roda v rod in s tem pripomorejo, da ziljska noša ostaja dediščina in paša za oči.

Okrogla jubileja Helene Ložar Podlogar in Milke Kriegl

»ljubezen« do Zilje.

Helena Ložar Podlogar je z razpravo o ziljski svatbi ohranila spomin na ziljske svatbene šege in navade, njeno raziskovanje šeg in navad v slovenskem kulturnem prostoru pa je odsev dobrega poznavanja tako stroke in literature kot tudi ljudi in njihovega odnosa do dediščine. Cenjeni so tudi njeni koristni nasveti in njena strokovna razmišljanja. Tako je pobudila izdajo Šašlovih rokopisnih Spominov, katerih drugi del je v pripravi za objavo.

Zasluge Milke Kriegl za ohranitev zilj-

skih šeg in navad, predvsem pa dragocenega ziljskega govora, so neprecenljive in jih slovenski javnosti na Koroškem ni potrebno predstavljati. Tem bolj razveseljivo je, da je 30. maja

2012 v deželnem muzeju Koroške tudi širša javnost spoznala njen spoštljiv odnos do ziljske noše, s katerim vsakomur odpre oči za bistvo te noše, ki se skriva v njeni pripravi, načinu oblačenja in spoštovanju do ziljskega izročila ob štehvanju. Sodelavci inštituta se Milki zahvaljujemo za njen zgled, s katerim nam odpira oči za »bistvo« ziljskega kulturnega in jezikovnega izročila.

Obema slavljenskama iskreno čestitamo in se njima zahvaljujemo za ves njun trud!

Uspehi koroških skupin na festivalih v Sloveniji

Skupina Refuse the Mammon

Kar pet skupin je zastopalo avstrijsko Koroško na festivalu mladinskega ustvarjanja »Vizije 2012« in na srečanju otroških lutkovnih in gledaliških skupin v Sloveniji.

Vizije 2012 so potekale od 11. do 13. maja na Ptuju in so letos prvič vključile tudi mladinske lutkovne skupine, saj je vedno več skupin, ki usmerjajo svoje lutkovne predstave predvsem na mladinsko oz. odraslo publiko. Iz Avstrije so na Vizije povabili **Mladinsko gledališko skupino »Vsi na kupu«** iz Šmihela s predstavo *Bil je tako tih in neopazen* po motivih povesti *Nič* Jane Teller, ki jo je za skupino adaptirala režiserka Alenka Hain. **KDZ Oder mladje** je predstavil projekt režiserja Mihija Kristofa *Poročna gostija*, ki se ukvarja z vidiki min-

ljivosti na osnovi Beckettovega *Godota* in Sofoklejeve *Antigone*. Z »vizionarjem« za najbolj inovativni pristop v likovni govorici so odlikovali **Mladinsko lutkovno skupino iz Šmihela**, ki je prepričala tričlansko žirijo JSKD s senčno igro *Kje je moja senca* v režiji Andreja Adamka. Za likovno podobo je bila pristojna Vesna Gabaj. Glasbeno spremljavo za predstavo sta zasnovala in izvajala Samo Stern (e-kitara) in Daniel Kaiser (bas), ki sta v sklopu festivala požela še nadaljnji uspeh: sta namreč tudi člana indie-formacije **Refuse the Mammon** s pevcem/kitaristom Lukom Mletschnigom na čelu in z Lanom Stickrom na tolkalih. Mladi glasbeniki pa so odnesli »rock-vizionarja« za najbolj inovativen pristop.

Med otroškimi skupinami so se še posebej izkazali **mladi lutkarji iz Šmihela** pod strokovnim mentorstvom režiserja Richarda Grilca in lutkovne ustvarjalke Nataše Herlec. Njihovo predstavo (*Hruške gor, hruške dol* Franeta Punterja) je strokovni selektor JSKD Matjaž Gregorič izbral za Srečanje otroških lutkovnih skupin v Šmartnem na Paki, ki je potekalo 5. junija 2012.

Iskreno čestitam vsem sodelujočim!

Poznovigredni premieri

Slastni mrlič v Št. Lipšu

Z groteskno komedijo »Slastni mrlič« slovenskega dramatika Matjaža Zupančiča se je 13. aprila v Tihoji predstavila zadnja skupina naše lutkovne in gledališke delavnice. Mladinska gledališka skupina iz Št. Lipša je v režiji domačega

Mladinska gledališka skupina Št. Lipš

režiserja Aleksandra Tolmaierja postavlja na oder predstavo avtorja, ki sodi med trendovske dramatike v slovenski gledališki sceni. Dogajanje se odvija v čakalnici železniške postaje in je osredotočeno na medsebojne odnose prihajajočih in odhajajočih potnikov. Predvsem pa vzbuja radovednost Neznanec, človek, ki ne ve, kdo je ali od kod je prišel.

Za sceno je bila odgovorna scenografinja Majda Krivograd iz Šmihela, ki se je izkazala s svojim minimalističnim, a vedno učinkovitim pristopom.

Muzikal Pepelkin čevljev v Žvabeku

21. aprila se je skupina Lutke Suha z mentorico Vido Logar predstavila z večjim projektom: Muzikal »Pepelkin čevljev«, sodobna adaptacija klasične Grimmove pravljice, je očaral s pisanimi kostumi z glasbenimi vložki in kar nekajkrat napolnil dvorano v Žvabeku in v Pliberku. Vest o uspehu mladih lutkarjev je šla tudi čez mejo in tako se jeseni obeta turneja po Sloveniji.

Lutke Suha

Ob 50-letnici gledališkega praznika 8. decembra

Pred nami je 50. obletnica slovenskega gledališkega praznika v Celovcu. V Mestnem gledališču nas letos 8. decembra čaka posebna predstava, s katero se želimo pokloniti dolgi ljubiteljski tradiciji na Koroškem.

V lastni produkciji pripravljamo gledališko predstavo, na katero smo povabili slovensko govoreče ljubiteljske igralke in igralce vseh generacij in iz celotnega dvojezičnega območja na Koroškem. Veseli nas, da se je za projekt ogrel Marjan Štikar, ki bo prevzel režijo.

Za osnovo predstave bo služila Cankarjeva drama *Za narodov blagor*. Cankar, ki kot najpomembnejši pisatelj in dramatik slovenske moderne, vse do danes zavzema posebno mesto, tako v slovenski literaturi, kot tudi v zavesti slovenskega naroda. Kot avtor, ki obrav-

nava specifične probleme in usode svojega naroda, se mnogokrat dotika splošno veljavnih družbenih vrednot in fenomenov. Tako njegova dela literarna kritika primerja z deli svetovne literature – s Franzem Kafkom ali Jamesom Joyceom.

V priredbi Marjana Štikra lahko pričakujemo sodobno adaptacijo komedije, saj je koroški režiser že dostikrat dokazal, da se v svojih interpretacijah z lahkoto poigrava z različnimi narodno-kulturnimi svetovi in mišljenji in mu vedno znova uspeva, da s svojimi predstavami opozori na vsesplošno veljavne in človeško univerzalne teme.

Zelo smo veseli velikega odmeva med ljubiteljskimi igralkami in igralci, priprave tečejo in z napetostjo čakamo na predstavo!

Gledališka in lutkovna delavnica 2012

Tudi letos se bodo naši odrski ustvarjalci spet zbrali ob slovenski obali v Ankaranu – priprave za gledališko in lutkovno delavnico so v končni fazi in lahko se veselimo kar dveh novosti: Tomažu Gubenšku se bo kot mentor za govor pridružil dramski igralec, gledališki pedagog, režiser ter pisec radijskih besedil za otroke in mladino Gregor Geč, ki med drugim že leta dela z zamejskimi Slovenci v Italiji. Druga novica pa so objavljene sobe v Ankaranu.

Med 20. in 23. avgustom bo v sklopu delavnice zopet potekal tečaj retorike pod vodstvom Tomaža Gubenška (vodja katedre za govor, AGRFT). Tri mesta so še prosta, prijave sprejemamo še do 3. julija! Za več informacij pokličite: 0436 515263-13.

Gledališka in lutkovna delavnica v Ankaranu

od 19. do 25. 8. 2012
od 26. 8. do 1. 9. 2012

Prireditelj:
Krščanska kulturna zveza

termini:

- ▶▶▶ **petek, 29. 6. 2012, 18.00**
10 let Ad fontes pri sv. Hemi –
Prireditelj: Katoliška akcija, DPU,
Nedelja
- ▶▶▶ **petek, 29. 6. 2012, 19.30**
premiera Zvezdica zaspanka
(Fran Milčinski)
Nastopa gledališka šola
KPD Šmihel, režija: Alenka Hain
farni dom v Šmihelu
Prireditelj: KPD Šmihel
ponovitev: sobota, 30. 6. 2012, 19.30
- ▶▶▶ **petek, 29. 6. 2012, 19.30**
Slavnostni koncert Slovenskega
okteta, pozdrav CePZ Loče
farna cerkev v Ločah
Prireditelj: fara Loče
- ▶▶▶ **petek, 29. 6. 2012, 21.00**
KONCERT
Oliver Dragojevič in Gibonni
Od 18.00 ure naprej: Klapa iz
Dalmacije in morske specialitete
šotor v Selah
Prireditelj: DSG Sele-Zell
- ▶▶▶ **sobota, 30. 6. 2012, 20.30**
Večer pod lipo, pred KD Radiše
Prireditelj: SPD Radiše
- ▶▶▶ **sobota, 30. 6. 2012, 21.30**
premiera cirkuško-gledališke
predstave Quo vadis
pred ljudsko šolo v Lepeni
po premieri koncert skupine
Roy de roy
ponovitve: 1. 7. in 2. 7., 21.30
Prireditelj: SPD Zarja, SPZ in
Glasbeno gledališče Gabriel
- ▶▶▶ **nedelja, 1. 7. 2012**
Selsko žegnanje
9.30 sv. maša, nato pranganje
11.30 veselica v šotoru z
ansamblom Karavanke
Prireditelj: DSG Sele-Zell
- ▶▶▶ **sreda, 4. 7. 2012, 19.00**
fotografska razstava Andreja Blatnika
20.00 Koncert APZ Tone Tomšič
Prireditelji: Stara pošta, SPD Zila,
Športno društvo Zahomec, SPZ

- ▶▶▶ **sreda, 4. 7. 2012**
Kresovanje ob prazniku sv. Cirila in
Metoda v Podkrajju pri Pliberku
Prireditelj: MoPZ Kralj Matjaž
- ▶▶▶ **petek, 6. 7. 2012, 21.00**
Open air v Št. Jakobu v Rožu,
farovško dvorišče, Katalena
Prireditelj: SPD Rož
- ▶▶▶ **sobota, 7. 7. 2012**
Jubilejni 25. koncert klasične glasbe
na Humu
Nastopa Duo MARES
(bračistka Esra Pehlivanli in
akordeonist Marko Kassl)
Prireditelj: KD Peter Markovič
- ▶▶▶ **sobota, 7. 7. 2012, 17.00**
11. Tamburaški festival
k & k v Št. Janžu
Prireditelj: SPD Št. Janž
- ▶▶▶ **nedelja, 8. 7. 2012**
Srečanje pri Štiobarju
Prireditelj: KPD Drava, župnijski svet
Žvabek
- ▶▶▶ **nedelja, 8. 7. 2012, 17.00**
Petje pod lipo v spomin na Mirka
Laußeggerja
pri Podnarju v Podnu
Prireditelj: SPD Borovlje, SPD Vrtača
- ▶▶▶ **sobota, 14. 7. 2012**
Poletna noč v Železni Kapli
Prireditelj: SPD Zarja
- ▶▶▶ **nedelja, 15. 7. 2012**
Kmečki praznik
10.30 maša v farni cerkvi na
Ziljski Bistrici
od 14.00 ure kulturni spored
pr Šiša v Zahomcu
Prireditelj: SJK, soprireditelj: SPD Zila
- ▶▶▶ **sobota, 21. 7. 2012**
sv. maša na Setičah
Prireditelj: DSG Sele-Zell
- ▶▶▶ **četrtek, 26. 7. 2012**
Pohod na Macno ob prazniku sv. Ane
Prireditelj: SPD Radiše

Slike: KKZ, Nedelja, Emanuel Polanšek, Vincenc Gotthardt, Franc Opetnik, Terbuch, Pavel Zablatnik, Hiden
Prispevki: Martin Kuchling, Zalka Kelih-Olip, Martina Piko-Rustia, Mateja Kert, Luka Mletschnig, Gabi Frank,
Hanna Erklavec, Janko Zerzer

Literarni večer z glasbo

V četrtek, 17. maja 2012, so koroški študentke in študentje vabili mladino in odrasle v SMO-klub na branje štirih mladih literarnih ustvarjalok. Iz »Popkov literature« so brale Nina Zdouc, Amina Majetič in Kvina Hutterer ter Verena Gotthardt. Za primeren glasbeni okvir je poskrbela koroško slovenska glasbena skupina Refuse the Mammon, ki je prav za ta večer pripravila pesmi brez vsakega petja in tako publiko nudila med branjem prijetne vložke, prepojene z atmosferično glasbo, ki je poslušalcem omogočala, mirno razmišljanje o izpovedi prebranega.

Kombinacija mlade literature s sodobno mlado glasbo je bila zelo posrečena, zato je skupina Refuse the Mammon mesec pozneje skupaj z literarnimi ustvarjalokami Katjo Košir, Katarino Pasterk in Vereno Gotthardt odprla tudi razstavo »Tvoja slika v spomin ... Nihče ni potikal« v centru k&k v Št. Janžu.

Od 1. do 14. julija 2012 potekajo v Novem mestu letošnje

Jezikovne počitnice.

O bivanju otrok v Novem mestu bomo poročali v naslednji številki.

Teden mladih umetnikov na Rebrci

od 23. do 28. 7. 2012

od 23. 7. do 4. 8. 2012

Prireditelji: Krščanska kulturna zveza, Katoliška otroška mladina, Mladinski center na Rebrci

Slikarski teden v Svečah

26. 8. do 1. 9. 2012

Prireditelja: SPD Kočna in KKZ

Bar freigemacht/Postage Paid
9013 Klagenfurt
Österreich/Austria

KRŠČANSKA KULTURNA ZVEZA
10. Oktoberstraße 25/3 9020 Celovec
Tel. (0043) (0)463/51 62 43, faks 50 23 79
e-mail: office@kkz.at, spleť: www.kkz.at

Zalka Kelih-Olip	-11	kelih@kkz.at
Martin Kuchling	-12	kuchling@kkz.at
Mateja Kert	-13	mateja.kert@kkz.at
Irena Preinig	-15	preinig@kkz.at
Sabina Anderwald	-21	anderwald@kkz.at

IMPRESUM: Izdajatelj: Krščanska kulturna zveza, 10. Oktoberstraße 25/3, 9020 Celovec. Odgovorna urednica: Zalka Kelih-Olip